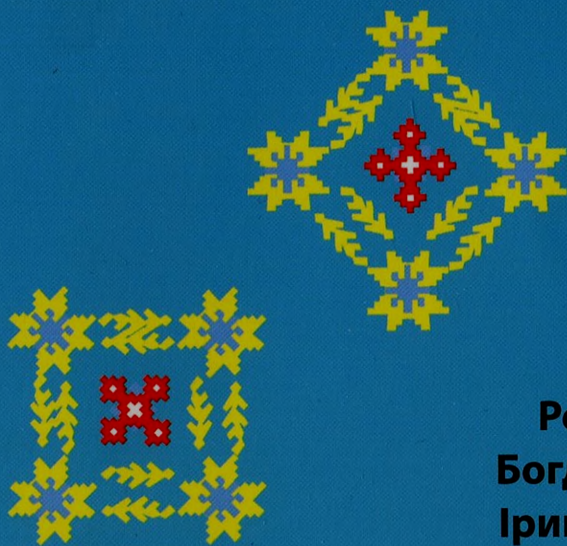

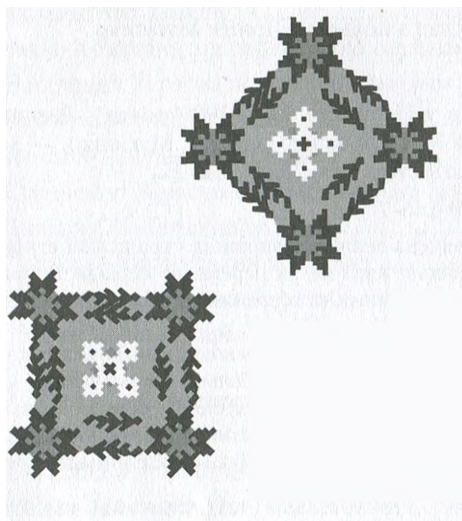
94(438=161.2)
\$ 75

ІСТОРІЯ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ в 1921–1989 роках

Роман Дрозд
Богдан Гальчак
Ірина Мусієнко

ІСТОРІЯ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ в 1921-1989 роках

Харків
«Золоті сторінки»
2013

УДК 994(438)»1921/1989»(=011-054.5)811.161.2
ББК 63.3(4ПОЛ)6 + 66.6

Д 75

Автори: *габілітов. д-р, надзв. проф. РОМАН ДРОЗД, ректор Поморської академії в Слупську, Польща (dr hab. prof; nadzw. Roman Drozd, Rektor Akademii Pomorskiej w Slupsku, Polska);*

габілітов. д-р, надзв. проф. БОГДАН ГАЛЬЧАК, завідувач кафедри новітньої історії та політичної думки Інституту політології Зеленогурського університету, Польща (пол. dr hab. prof; nadzw. Bohdan Halczak, kierownik Zakladu Historii Najnowszej i Mysli Politycznej Instytutu Politologii Uniwersytetu Zielonogorskiego, Polska); канд. іст. наук ІРИНА МУСІЄНКО, докторантка Національного інституту стратегічних досліджень, м. Київ

Рецензенти: *габілітов. д-р, проф. ОМЕЛЯН ВІШКА, надзв. проф. факультету політології і міжнародних досліджень Університету Миколи Коперника у Торуні, Польща (prof dr hab. EMILIAN WISZKA profesor nadzwyczajny Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska);*

д-р МИХАЙЛО ШМІГЕЛЬ, заступник декана факультету гуманітарних наук Університету ім. Матея Бела, м. Баньска Бистриця, Словаччина (doc. PhDr. MICHAL ŠMIGEL, PhD, prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť Matej Bel University, Banská Bystrica, Slovak Republic);

д-р іст. наук, проф. ЮРІЙ МАКАР, завідувач кафедри міжнародних відносин Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича

Переклад з польської Ірини Мусієнко

Дрозд Р., Гальчак Б.

Д 75 Історія українців у Польщі в 1921-1989 роках / Роман Дрозд, Богдан Гальчак, Ірина Мусієнко ; пер. з пол. І. Мусієнко. — 3-тє вид., випр., доп. — Х. : Золоті сторінки, 2013. — 272 с.

ISBN 978-966-400-266-7

Монографія присвячена аналізу становища української етнічної меншини у Польщі в найбільш кризові та переламні періоди історії країни ХХ ст., проблемам конструювання та збереження її ідентичності, культури та історії українсько-польського порубіжжя.

Особливу увагу автори приділяють вивченню маловідомих та контроверсійних сторінок спільної історії України та Польщі, спростуванню деяких історичних міфів та стереотипів взаємного сприйняття обох народів, подолання яких сприятиме подальшим глибоким позитивним змінам у відносинах між двома країнами, що геополітично приречені бути стратегічними партнерами.

УДК 994(438)»1921/1989»(=011-054.5)811.161.2
ББК 63.3(4ПОЛ)6 + 66.6

ISBN 978-966-400-266-7

© Дрозд Р., Гальчак Б., Мусієнко І., 2013
© Мусієнко І., переклад, 2013

Зміст

Вступ	5
Розділ I. Українське населення Речі Посполитої в 1921-1939 рр.	7
1.1. Поділ українських земель.....	7
1.2. Друга Річ Посполита.....	9
1.3. Становище українського населення в Польщі.....	15
1.4. Підляшшя, Холмщина, Надсяння та Лемківщина в 1921-1939 рр.....	34
1.5. Напередодні війни.....	48
Розділ II. Українці в добу нацистської та радянської окупації (1939-1944 рр.)	51
2.1. Початок Другої світової війни та новий поділ українських земель.....	51
2.2. Західна Україна під радянською окупацією в 1939-1941 рр.....	55
2.3. Населення України під час німецької окупації в 1939-1941 рр.....	58
2.4. Орієнтація на Німеччину.....	63
2.5. Початок німецько-радянської війни.....	66
2.6. Створення Української повстанської армії.....	71
2.7. Дивізія СС «Галичина».....	74
2.8. Польсько-український конфлікт.....	76
2.9. Польсько-українська боротьба на Закарзонні.....	81
2.10. Вступ Червоної армії.....	84
Розділ 3. Українське населення в Польщі в новій політичній ситуації (1944-1947 рр.)	92
3.1. Ситуація в повоєнній радянській Україні.....	92
3.2. Політична ситуація в Польщі у 1944-1947 рр.....	96
3.3. Встановлення польсько-радянського кордону.....	103
3.4. Чисельність і розташування українського населення в Польщі й початки культурно-освітньої діяльності.....	105

3.5. Виселення українського населення з Польщі в 1944-1946 рр.....	108
3.6. Ліквідація українського релігійного життя.....	118
3.7. Українці з Польщі в Радянській Україні.....	124
3.8. Українське підпілля в Польщі в 1945-1947 рр.....	126
3.9. Польсько-українські сутички в 1945-1947 рр.....	130
Розділ IV. Акція «Вісла».....	136
4.1. Генезис акції «Вісла».....	136
4.2. Перебіг акції «Вісла».....	145
4.3. Ліквідація українського підпілля в Польщі.....	154
4.4. Розміщення українців на західних та північних землях Польщі.....	160
4.5. Міфи про акцію «Вісла».....	172
Розділ V. Українська меншина в Польщі в 1948-1989 рр.....	190
5.1. Україна в 1953-1989 рр.....	190
5.2. Польща в 1948-1989 рр.....	193
5.3. Українська меншина в 1948-1956 рр.....	196
5.4. Українське суспільно-культурне товариство.....	204
5.5. Українське шкільництво.....	210
5.6. Відновлення діяльності Греко-Католицької Церкви.....	215
5.7. Органи безпеки проти українського народу.....	220
5.8. Міграційні рухи	224
5.9. Лемківська проблема.....	229
5.10. Північне Підляшшя.....	237
5.11. 1980-1989 роки.....	238
5.12. Адаптація та асиміляція українського населення в 1948-1989 рр.....	248
Післямова.....	255
Список літератури.....	257